



Lényeges tanulság, hogy fontos megőrizni saját nyitottságunkat és toleranciánkat, mert ezt megérezve az emberek nyitottá és bizalomteljessé válnak.

Mendi Rózsa: - Lényeges tanulság, hogy fontos megőrizni saját nyitottságunkat és toleranciánkat, mert ezt megérezve az emberek nyitottá és bizalomteljessé válnak. Új modellel és szemlélettel találkozunk, amely pozitívan befolyásolja a későbbiekben azt az attitűdöt, hogy hogyan fog bánni roma emberekkel. A tréning foly-

tatásra kifejezetten kereslet van. Ami nincs: további anyagi támogatás. Ehhez kellene megváltoztatni azon kormányzati és néhány civileket támogató szervezet fókuszát, akiknek módjukban állna programunkat támogatni. A jövőbeni fenntarthatóságnak ez az egyetlen akadálya. Mi készen állunk.

MEGKÉRDEZTÜNK EGÉSZSÉGÜGYI DOLGOZÓT, ÉS EGY ROMA KÖZÖSSÉGI KÉPVISELŐT IS ARRÓL, HOGY A PROGRAMOT HOGYAN ÉRTÉKELIK ŐK, MINT RÉSZTVEVŐK.

Őry Judit, Budapest, XV.kr. védőnő:

- Nagyon tanulságos, és összességében pozitív tapasztalatom van a projekttel kapcsolatban. Nagyon összeszedett, tartalmas előadásokat hallottam.

Mi nem ismerjük az ő hiedelem és babona világukat, ebből sok félreértés adódhat. Ha van ismeretem róluk, megkönnyíti a munkám.

Leginkább a betegjogi előadás tetszett, mert gyakorlati szakemberként ezeknek a praktikus, gyakorlati információknak vettem hasznát. Azóta már hasznosítani tudom a munkámban a hallottakat. Értelmét látnám annak, hogy az egészségügyi képzésbe tananyagként vegyék be a cigány népmisértet, mert én sem tanultam. Ugyanakkor a körzetem legnagyobb részét hagyományörző cigányok lakják. Mi nem ismerjük az ő hiedelem és babona világukat, ebből sok félreértés adódhat. Ha van ismeretem róluk, megkönnyíti a munkám.

Dányi Gyuláné, Kazincbarcikai Cigány Kisebbségi Önkormányzat elnökhelyettes:

A projektről nagyon nehéz pár mondatban beszélni. A fő erőssége az volt, hogy több oldalt célzott meg: bennünket, romákat, valamint a minket is ellátó egészségügyi dolgozókat, és az egészségügyben

oktatóként dolgozókat. Lényeges, hogy az egészségügyben érvényes kötelezettségek is megjelenjenek a jogok mellett. A projekt fontos eleme, hogy kiváló szakemberek segítségével megismerhetik a szokásainkat, kultúránkat, hiedelmeinket, ami sok mindenre magyarázatot ad egészségügyi dolgozók részére. Ezáltal várhatóan erőteljesen jelenik meg a tolerancia a "máság" elfogadása, csökkennek a diszkriminatív esetek a romákat érintően.

Lényeges, hogy az egészségügyben érvényes kötelezettségek is megjelenjenek a jogok mellett.

Büszke vagyok arra, hogy végre roma származású, kitűnő szakemberek vettek részt a projektben.

Élmény volt a felkészült, tartalmas előadásokat hallgatni. A projektet folytatni kell: el kell vinni minden megyébe, nem csak kiadványi szinten, hanem az előadások formájában. Legalább a "kivonatát". Nagyszerűen éreztem magam: egy percig sem unatkoztam, az előadók kitűnő prezentációkkal tették tartalmasabbá a témát.

Köszönöm a Magyar Család és Nővédelmi Tudományos Társaságnak, hogy ezt a nehéz témát kezelni akarják, és részt vehettem a projektben.

"EGÉSZSÉGET, JOGOKAT, INFORMÁCIÓT A ROMÁKNAK"

TOLERANCIAERŐSÍTŐ ÉS DISZKRIMINÁCIÓ CSÖKKENTŐ PROGRAM AZ EGÉSZSÉGÜGYBEN

"Egészséget, jogokat, információkat a romáknak" - ez volt a jelmondata a tizennégy hónapig tartó programunknak. Ezek a szavak olyan fogalmakat takarnak, amelyek nélkül minőségi emberi élet elképzelhetetlen. Azonban mégis szükség-szerű volt meghirdetni ezt a jelmondatot, mert ha a társadalomban ezekhez az elvárásokhoz nem párosul a tolerancia is, akkor nem beszélhetünk a legalapvetőbb emberi normákról sem. A mi projektünknek éppen az volt lényege, hogy - sok esetben pusztán információ hiány miatt, az egészségügyben is érzékelhető - társadalmi feszültségek, előítéletek

mindkét oldalról oldhatóvá váljanak. Az egészséghez való jog ugyan alap jog, a jogok törvényileg adottak, de az információt közvetíteni kell mindkét irányba ahhoz, hogy hatékony elmozdulásról beszélhessünk. Ebben a folyamatban, programunkkal a "hasznos katalizátor" szerepét kívántuk betölteni. Reményeink szerint a program által érintett területeken - a párbeszédnek köszönhetően - elindult az igazi demokratikus, humánus, és jogi tekintetben is megerősített közeledés az egészségügyi intézmények, és a romák között.

A projektet kidolgozta és megvalósította
A MAGYAR CSALÁD ÉS NŐVÉDELMI TUDOMÁNYOS TÁRSASÁG

Magyar Család és Nővédelmi Tudományos Társaság (MCSNTT) 1975-ben alakult. Célunk, hogy elősegítsük a harmonikus családi élet kialakulását, kiemelten a nők és gyermekek védelmét, a reprodukív egészség feltételeinek biztosítását különböző szakemberek tudományos tevékenységének összehangolásával. Ennek érdekében támogatjuk/segítjük a komplex kutatásokat, hazai és nemzetközi tapasztalatokat gyűjtünk össze, szemléletet formálunk, publikálunk, s szakmai fórumokat szervezünk az eredmények alkalmazására Magyarországon és a magyarok lakta területeken, a család- és nővédelem terén tevékenykedők részére. Támazkodunk azon orvosok, védőnők, jogászok, pedagógusok, demográfusok, szociológusok, pszichológusok és újságírók részvételére, akik egyetértenek célkitűzéseinkkel és közreműködnek azok valóráváltásában. Szervezeti szempontból szakmai műhelyek létrehozására, szakmai fórumok biztosítására törekszünk. Mind a szakmai munkában, mind a szervezeti működésben szívesen alkalmazunk újdonságokat, újításokat. Elősegítjük a hazai és nemzetközi eredmények, új módszerek, modellek kidolgozását, új tudományterületek megismertetését. Fontosnak tartjuk új kapcsolatok létesítését, a tagság bővítését, fiatalok bevonását és motiválását.

Szervezeti alapértékeink:

Szakmaiság, szakmai elkötelezettség

Multidiszciplinaritás

Jövőre irányultság

Társadalmi tendenciákból következő szükségleteken alapuló programok

Széles kiterjedtség

Politikai függetlenség, politika mentesség



TÁMOGATÓK: EURÓPAI UNIÓ PHARE PROGRAM
IFJÚSÁGI CSALÁDÜGYI SZOCIÁLIS ÉS SELVEGYENLTŐSÉGI MINISZTERIUM



A PROGRAMBAN RÉSZTVEVŐ SZAKEMBEREK A PROJEKTRŐL

"Egyedül nem megy, kell egy jó csapat"

A projektben résztvevő munkatársak véleménye az eredményekről, és a tanulságokról legalább annyira fontos, mint a program által megszólított intézményeké, vagy a "civilké". Ők azok a szakemberek, akik végigjárva a helyszíneket, személyes kontaktust teremtve legelsőként mérhették fel az előadásait, tréningjeit, és kerekasztal-beszélgetéseik során a program hatásait. Az alábbiakban a projekt mevalósítói ezekről a tapasztalatokról, a program során felmerült lehetőségekről, észrevételekről mondják el véleményüket.

Solymosy József Bonifác, egészségfejlesztő, szakértő, előadó: - Az én személyes indítatásom az volt arra, hogy részt vegyek a programban, hogy a rövid és a távlati célokat hitelesnek tartottam. Fontosnak vélem az egészségügyi ellátórendszer szolgáltatói és az ellátottak kommunikációját. Azt gondolom, hogy a társadalom intézményeinek szolgáltatásait össze kell hangolni az igényekkel. Úgy vélem, hogy a program rövid távú célkitűzései megvalósultak. A legfontosabb tanulság számomra az volt, hogy egyedül nem megy, kell egy jó csapat.

Balog Imre, facilitátor: - Nekem tetszett és megfogott az a "vállalkozás", amit a projekt kitűzött: cigányelőadók - hitelesen cigányokról, nem cigányoknak, akik napi szinten találkoznak cigány családokkal. Ráadásul ezt a feladatot ezúttal egy olyan tudományos társaság vállalta feladatul, amelynek a tevékenységi területe nem elsősorban romákkal kapcsolatos prioritások, hanem általában véve társadalmi folyamatok kutatása.

A projektnek olyan célkitűzése volt, amely unikumnak számított a civil szféra számára. Az egészségügyi képzések általában fordítva történtek: orvosok, védőnők beszéltek cigány képviselőkkel, esetleg cigány emberekkel. Itt mi, cigányok tartottunk képzést védőnőknek. A fórumon, pedig orvosok, védőnők, egyetemi és főiskolai oktatók ismerhették meg, módszertani útmutatónkat is.

Dr. Batár István, szülész, nőgyógyász professzor, előadó: - Mint a kezdeményező MCSNTT elnöke, fontosnak tartottam, hogy magam is aktívan vegyek részt a munkában, közvetlenül előadóként is. Mivel nemzetközi kapcsolataim révén betekintésem van a reprodukív egészség és az ezzel kapcsolatos jogok témakörébe, ezek előadás formájában történő megismertetésével - úgy gondolom - sikerült valamit hozzátennem a programhoz.

Számomra a motiváció a téma aktualitása volt, az ismeretek bővítése az egészségügyben dolgozó szakemberek számára.

Mendi Rózsa, pszichológus, tréner, szakértő: - Érdekes kihívásnak tartottam a feladatot. Most végre alkalmazhattam azt a tudást, amellyel előítélet-kezelő trénerként rendelkezem. A tolerancia - építés a mai világban nemes feladat. Mi hittünk benne, ezért is sikerült. A bármilyen módon kiszolgáltatottakkal még kevésbé toleránsak az emberek. A romák is ebbe a csoportba tartoznak. Az, hogy a társadalmi intézmények hogyan fogadják őket, egyáltalán nem mindegy.

A tolerancia - építés a mai világban nemes feladat. Mi hittünk benne, ezért is sikerült.

A toleranciaépítés, a kliensközpontú ellátás és a romákról való releváns információk átadása mind nagyon fontos cél. Remélem sikerült olyan filozófiai alapokon és értékrenden alapuló tréninget kidolgozni, létrehozni és megvalósítani, amely azonos a tolerancia lényegével. Remélem mindezt hitelesen sikerült közvetítenem.

Nagyon fontos lenne a program személyközpontú szemléletét az egészségügy teljes területére kiterjeszteni.

Kahlichné dr. Simon Márta főiskolai tanár, a projektben oktatási módszertan szakértő:

- Számomra a motiváció a téma aktualitása volt, az ismeretek bővítése az egészségügyben dolgozó szakemberek számára. A tréning során megismerhették azt, hogy milyen módszerrel és hogyan tarthatják fel a hátrányos helyzetben élők egészséggel, az őket érintő jogokkal kapcsolatos hiányos ismereteiket, milyen megoldási javaslatokat tehetnek azok megoldására.

A projektben jól felkészült munkatársakkal dolgoztam, néhány didaktikai tanáccsal segítettem a program sikeres megvalósítását.

Solymosy József Bonifác: - Nagyon fontos lenne a program személyközpontú szemléletét az egészségügy teljes területére kiterjeszteni. De érdemes lenne a szociális területen is és esetleg nemzetközi porondra is kivinni ezt a mintát.

Lakatos Szilvia, egyetemi tanársegéd, előadó: - Az, hogy a program eszmeisége fenntartható legyen, támogatás függő is. Számomra nagy kihívás volt, én a cigányságról meglevő tapasztalataimat és tudásomat tettem hozzá. Nagyon nagy szükség volt rá, mert hiánypótló tevékenységet vállaltunk fel.

Dr. Batár István:

- Magam is tanultam: különösen roma származású előadóktól hallottak révén. Van igény és érdeklődés a téma megismertetésére az egészségügyben, különösen a védőnők részéről. Véleményem szerint, valamilyen formában a programot be kellene építeni mind a főiskolai, mind pedig az egyetemi képzésbe. Sajnos, egy kicsi, de lelkes csapat munkája ehhez kevés. Még ha sikerülne is hasonló programokra újabb csapatokat verbuválni, ezt önkéntes alapon, hosszútávon fenntartani nem lehet. Az "eszmeiség" elfogadtatása a döntéshozókkal önmagában szintén kevés. Ehhez állami anyagi támogatás szükséges. Egy civil szervezet, mint pl. az MCSNTT, a figyelem felkeltésében, és lehetőségek kimunkálásában tud segíteni. A rövid programok megvalósításával, pedig demonstrálni tudja, hogyan lehet a lehetőségeket a gyakorlatban megvalósítani, kamatoztatni. A probléma ugyanis országos, társadalmi jellegű, ennél fogva megoldása állami feladat is.

Véleményem szerint valamilyen formában a programot be kellene építeni mind a főiskolai, mind pedig az egyetemi képzésbe.

Kahlichné dr. Simon Márta:

- Az egészségügyben dolgozók számára feltétlenül szükséges lenne, a költségeket pályázatok útján elnyert pénzzel lehetne fedezni.

Balog Imre: A legfontosabb talán az, hogy ez a képzési program már régóta hiányzott a hazai képzési repertoárból. Az eszmeiséget két csoport tarthatja fent, folytathatja:

Azok, akik részt vettek a programjainkon, előadásainkon, valamint azok az oktatók, akik egyetértenek ilyen jellegű modell beépítésével a tananyagba.